

Globala veckans tipspromenad 2008

Denna tipspromenad är gjord för att passa alla åldrar. Frågorna har varierande svårighetsgrad. Den kan användas vid kyrkkaffet, för pensionärsgrupper, i scoutgruppen eller för konfirmander. En tipspromenad fungerar också utmärkt som underlag för fortsatta samtal.

På www.skr.org/globalaveckan kan du ladda ner frågorna i färdig tipspromenadform. Det går också att ringa och beställa för 20 kr plus porto på telefon 08-453 68 14.

Ett bra tips är att köpa choklad, kaffe eller fotbollar från Rättvisemärkt som priser.

Tipspromenaden är konstruerad av Mattias Walan.

FACIT

1.	X
2.	2
3.	2
4.	X
5.	1
6.	2
7.	X
8.	1
9.	X
10.	1
11.	2
12.	X
13.	2

TIPSPROMENAD

NAMN: _____

1													
	X												
	2												
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13

NAMN: _____

1													
	X												
	2												
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13

Fråga 1

"Vårt klimat håller på att förändras!" Detta hör vi dagligen, men vad är egentligen "klimat"?

1. Miljön
- X. Genomsnittsväder i ett visst område
2. Mat som kliar, t.ex nässelsoppa

Tips: Visste du att det behövs lika mycket petroleum för att göra tio plastpåsar, som för att göra bensin som driver en bil 1,5 km? Ta med en tygpåse till affären istället!

Foto: Paul Jeffrey/ACT Caritas

TIPSPROMENAD

Fråga 2

Växthuseffekten är inte enbart av ondo. Utan den skulle det vara mycket kallare på jorden. Hur kallt? (Genomsnittstemp är i dag $+15^\circ$)

- 1. $+1^\circ$
- X. -25°
- 2. -18°

Tips: Skippa skärmläckaren på datorn, ändra till energisparläge istället. Det är helt enkelt vad det heter – energisparande!

TIPSPROMENAD

Fråga 3

Gud skapade naturen så att vi skulle kunna njuta av den. "Han låter mig vila på gröna ängar, han för mig till vatten där jag finner ro."
I vilken bok i Bibeln står dessa poetiska rader?

- 1. Första Mosebok
- X. Psockraren
- 2. Psaltaren

Tips: Var mycket ute i naturen! Lär dina barn att uppskatta naturen och vara rädd om den.

TIPSPROMENAD

Fråga 4

Det pratas alltid om koldioxid i samband med klimatproblemen. Hur lyder den kemiska beteckningen för koldioxid?

1. H₂O
- X. CO₂
2. R₂-D₂

Tips: Kolla in www.klimatkommunerna.se. Finns din kommun med? Om inte, skicka ett brev till din kommunledning och fråga varför! På www.skr.org/globalaveckan finns hjälp och tips.

TIPSPROMENAD

Fråga 5

Vi i vår del av världen använder alldeles för mycket av jordens resurser. Andra drabbas av svält och krig för att det inte finns tillräckligt med rent vatten och mat.

Vem har sagt: "Det finns tillräckligt i världen för allas behov, men inte för en enda mans girighet."

1. Mahatma Gandhi
- X. Nelson Mandela
2. Martin Luther King

Tips: Hjälp till att bekämpa fattigdom! Det finns många bra organisationer: PMU, Svenska kyrkan, Diakonia, Kristna Freds, Kyrkornas u-fond, SMR:s medlemsorganisationer med flera.

Foto: Paul Jeffrey/ACT Caritas

TIPSPROMENAD

Fråga 6

Många bilar drivs numer av så kallat biobränsle. Etanol är ett av dem. Det säljs under betäckningen E85. Vad står 85 för?

1. Etanol upptäcktes 1985
- X. Etanol är nr 85 i det periodiska systemet av grundämnen
2. Etanolen innehåller 85% etanol och resten är bensin

Tips: Håll hastigheten när du kör bil! Du minskar inte bara koldioxidutsläppen, din bil rullar längre för samma peng OCH en tredjedel av alla trafikolyckor skulle kunna undvikas!

Biobränsle? Det är väl popcorn och läsk?

TIPSPROMENAD

Fråga 7

Man hör ofta att "glaciärerna håller på att smälta". Vad är "glaciär"?

1. De isklumpar som bildas i frysen
- X. Tjock ismassa som är frusen året om
2. Årets nya glass

Tips: Byt till en lågenergilampa i dag! Det krävs bara en person (och kanske en stege). Om varje barn i Sverige gör det sparar vi lika mycket energi som det går åt till 400 eluppvärmda villor!

TIPSPROMENAD

Fråga 8

Hållbar utveckling: en utveckling som tillfredställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredställa sina behov. Vem myntade uttrycket "hållbar utveckling"?

1. Gro Harlem Bruntland
X. Al Gore
2. Dag Hammarsköld

Tips: Utmana din familj till att minska bilåkningen. Hur många kilometer i veckan kan ni avstå genom att gå, cykla, åka buss eller tåg istället?

Foto: Cykelfrämjandet

TIPSPROMENAD

Fråga 9

Även Sverige har redan drabbats av klimatförändringarna. Kebnekaise är inte längre 2114 m ö h. Smältande isar har gjort att höjden i dag är:

- 1. 2110 m öh
- X. 2015 m öh
- 2. 2008 m öh

Tips: Ge bort en upplevelse i present istället för en pryl nästa gång. Eller varför inte ge bort en riktigt exklusiv present – din tid och ditt umgänge!

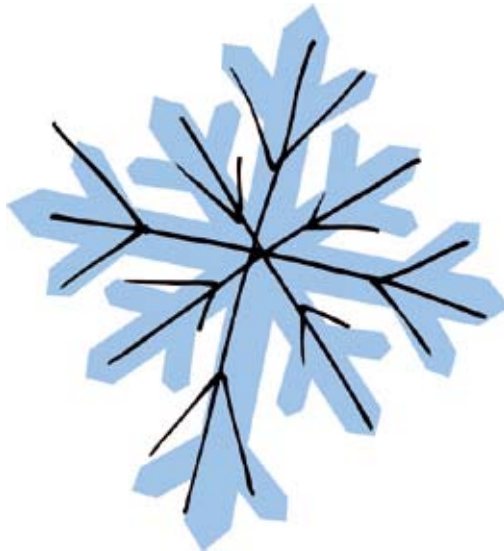

Illustration: Susanne Engman/IKON

TIPSPROMENAD

Fråga 10

Vi har Golfströmmen att tacka för mycket när det gäller vårt klimat i Norden. Vad skulle hända om Golfströmmen gick en helt annan väg?

1. Det skulle bli kallare.
- X. Det skulle bli varmare.
2. Vi skulle vara utan el (eftersom strömmen har gått).

Tips: Glöm inte att dra ur din laddare när du laddat mobil, mp3spelare och dylikt. Annars fortsätter laddaren att sluka ström – helt i onödan.

Foto: Mattias Nilsson-Walan

TIPSPROMENAD

Fråga 11

En lurig sak att sopsortera rätt är kuvert. Var ska man slänga dem rätt?

- 1. Som papper
- X. Som mjukplast
- 2. Som hushållsavfall

Tips: Panta mera! Visste du att endast 85 procent av alla burkar pantas. Det är 75 miljoner kronor som bokstavligen slängs bort. Pantat, eller hur?

TIPSPROMENAD

Fråga 12

”Tänk på vilodagen”

Så lyder ett av tio Guds bud. Inget bud har väl egentligen varit så aktuellt som nu i vår stressade tid. Vilket nummer har just detta bud?

- 1. Första
- X. Tredje
- 2. Sjätte

Tips: Återerövra vilodagen! Gör den till din dag för återhämtning och reflektion.

TIPSPROMENAD

Fråga 13

När ska DU börja leva mer klimatsmart och pröva något av tipsen du fått under denna tipspromenad?

1. När strömmen går hemma
- X. I reklampausen på TV
2. I dag!

Tips: Vi kan förändra vår livsstil! Situationen är allvarlig, men inte hopplös. Om vi så snabbt kan få varenda svensk att bära Foppatofflor borde vi kunna lyckas med att få alla att bli Klimatsmarta. Prata med andra om detta – goda tankar sprider sig!

Rebella, symbolen för Sveriges Ekumeniska Kvinnoråds freds- och ickevåldsarbete. Illustratör: Helga Henschen.

TIPSPROMENAD